

Janette Eriksson

KOULUNUORISOTYÖNTEKIJÄN ROOLI ERITYISTÄ TUKEA SAAVIEN NUORTEN TUKEMISESSA

Koulunuorisotyöntekijän ja opiskeluhuollon näkemys

Opinnäytetyö

Humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto

Yhteisöpedagogikoulutus

2025

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Yhteisöpedagogi (AMK)
Tekijä	Janette Eriksson
Työn nimi	Koulunuorisotyöntekijän rooli erityistä tukea saavien nuorten tukemisessa
Toimeksiantaja	Mikkelissä sijaitseva anonyymi koulu
Vuosi	2025
Sivut	28 sivua, liitteitä 4 sivua
Työn ohjaaja	Mirka Lähdeniemi

TIIVISTELMÄ

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin koulunuorisotyöntekijän roolia erityistä tukea saavien nuorten tukemisessa Mikkelissä sijaitsevassa koulussa sekä miten koulunuorisotyöntekijä toimii yhteistyössä opiskeluhuollon kanssa. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, miten koulunuorisotyöntekijä toimii tukea saavien nuorten kanssa.

Opinnäytetyö tehtiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää hyödyntäen ja aineistonkeruumenetelmänä oli teemahaastattelu. Tutkimusaineiston analysoinnissa käytettiin sisällönanalyysia ja jäsentäminen tehtiin teemoittelun avulla. Kohdejoukkona oli Mikkelin anonyymissa koulussa toimiva koulunuorisotyöntekijä, koulun entinen koulunuorisotyöntekijä, koulupsykologi sekä koulukuraattori.

Tutkielman keskeisimpänä tuloksena voidaan pitää koulunuorisotyöntekijän olevan koululla kaikkia oppilaita varten. Painopiste kuitenkin sijoittuu nuoriin, joilla ei ole erityisen tuen päätöstä. Koulunuorisotyöntekijä ei usein tiedä kenellä on erityisen tuen päätös ja kenellä ei ole, ellei nuori sitä itse kerro. Hän voi tukea nuorta matalalla kynnyksellä koulussa. Koulunuorisotyöntekijä voi olla mukana oppilaspalaverissa, valvoa nuoren koetta tai osallistua nuoren kanssa yhdessä koulun toimintaan, jos hän ei yksin halua sinne mennä. Koulunuorisotyöntekijä kannustaa oppilaita koulunkäynnissä sekä on henkilö, jolle voi kertoa mieltä painavista asioista. Koulunuorisotyöntekijä on koululla helpposti lähestyttävä aikuinen ja voi olla, että nuori kertoo pulmistaan ensimmäisen kerran koulunuorisotyöntekijälle.

Tutkielman perusteella koulunuorisotyöntekijä tekee tiivistä yhteistyötä opiskeluhuollon kanssa ja he voivat ohjata tukea tarvitsevia nuoria tarpeen mukaan toisille ammattilaisille. Monesti nuoret keskusteleval koulunuorisotyöntekijän kanssa eri aiheista kuin opiskeluhuollon kanssa. Koulunuorisotyöntekijän kanssa nuoret yleensä keskusteleval esimerkiksi nuoruuteen liittyvistä asioista ja mitä he elämässään käyvät läpi.

Asiasanat: nuorisotyö, opiskeluhuolto, erityinen tuki, kolmiportainen tuki

Degree title	Bachelor of Humanities
Author	Janette Eriksson
Thesis title	The role of school youth workers in supporting young people with special support
Commissioned by	An anonymous school in Mikkeli
Time	2025
Pages	28 pages, 4 pages of appendices
Supervisor	Mirka Lähdeniemi

ABSTRACT

This thesis studied the role of school youth workers in supporting young people with special support, and the school youth workers' cooperation with the student welfare service in a school in Mikkeli. The aim of the thesis was to understand what kind of a role does school youth work have in the school context, especially regarding students with special needs.

The thesis was conducted using a qualitative research method and the data collection method was a thematic interview. Content analysis was used to analyse the research material and structuring was done by means of thematisation. The target group consisted of a school youth worker in an anonymous school in Mikkeli, a former school youth worker, a school psychologist and a school curator.

The key finding of the study is that the school youth worker is in the school for all pupils. However, the focus is on young people who do not have a special support decision. The school youth worker often does not know who has or has not a special support decision, unless the young person tells them. They can support the young person with a low threshold at school. The school youth worker can be present at student meetings, supervise a young person's test or take part in school activities with the young person if they don't want to go there alone. The school youth worker encourages pupils in their schoolwork and is someone to whom they can open up about issues that are bothering them. As an approachable adult in the school, the youth worker can act as a springboard for the young person's progress.

The study shows that school youth worker works closely with student support services, and they can redirect young people in need of support to adequate support measures as needed. In many cases, young people discuss different issues with the school youth worker than with the student welfare services. With a school youth worker, young people usually discuss issues such as adolescence and their current life situation.

Keywords: Youth work, student welfare, special support, three-tiered support

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	KOLMIPORTAINEN TUKI	6
2.1	Kolmiportaisen tuen käsite.....	6
2.2	Erityisen tuen käsite.....	7
2.3	Opiskeluhoolto	8
3	KOULUNUORISOTYÖ	8
3.1	Koulunuorisotyö käsitteenä.....	8
3.2	Koulunuorisotyön menetelmät	9
3.3	Koulunuorisotyön tavoitteet	11
3.4	Aiempi tutkimustieto.....	11
3.5	Koulunuorisotyö Mikkelissä	13
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	14
4.1	Tutkimuksen kohde ja kohdejoukko.....	14
4.2	Tutkimuskysymykset.....	14
4.3	Tutkimusote ja aineistonkeruumenetelmät	15
4.4	Aineistonkeruuprosessi.....	17
4.5	Aineisto ja analyysi	17
5	TULOKSET.....	19
5.1	Koulunuorisotyöntekijän ja opiskeluhoillon yhteistyö	19
5.2	Tuen antaminen.....	20
5.3	Koulunuorisotyöntekijän rooli	20
5.4	Koulunuorisotyön merkitys.....	22
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	23
	LÄHTEET.....	28

LIITTEET

Liite 1. Haastattelurunko, koulunuorisotyöntekijä

Liite 2. Haastattelurunko, opiskeluhoolto

1 JOHDANTO

Koulu on kauan tehnyt yhteistyötä nuorisotyön kanssa, mutta erityisesti 2000-luvulla koulunuorisotyö on yleistynyt. Tämä kehitys liittyy siihen, että kouluissa on tunnistettu tarve helposti lähestyttävälle aikuiselle, jolla on aikaa kohdata ja tukea nuoria arjen keskellä. (Ahlberg ym. s.a., 2.) Tällä hetkellä koulunuorisotyötä tehdään valtaosassa kuntia jollakin tavalla ja sen toteutus vaihtelee kunnissa. Koulunuorisotyötä tekee noin 90 % kunnista. (Kivijärvi ym. 2022, 50.)

Koulussa tarjottavaa tukea annetaan kolmiportaisen tuen mallin kautta, johon erityinen tuki sisältyy (ePerusteet 2014). Erityisen tuen tarve nuorilla on myös lisääntynyt. Aluehallintoviraston (2022) mukaan erityisen tuen tarve nuorilla on ollut kasvussa vuodesta 2015 lähtien.

Samaan aikaan, kun koulunuorisotyö on vakiinnuttanut asemaansa kouluissa, myös aiheesta tehty tutkimus on lisääntynyt. Tämä kertoo aiheen ajankohtaisuudesta ja tarpeellisuudesta. Yksi lähtökohta opinnäytetyölle on juuri aiheen ajankohtaisuus. Tiedettävästi aiemmin ei ole myöskään tutkittu koulunuorisotyötä yhdessä erityisen tuen kanssa.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, miten koulunuorisotyöntekijä toimii koulun arjessa eräässä Mikkelissä sijaitsevassa koulussa. Lisäksi tarkastellaan, miten koulunuorisotyöntekijä kohtaa erityistä tukea saavan oppilaan sekä millä tavoin hän tukee kaikkia koulun oppilaita. Opinnäytetyössä perehdytään myös koulunuorisotyöntekijän ja opiskeluhuollon väliseen yhteistyöhön ja miten se käytännössä tapahtuu. Tutkielma voi hyödyntää tulevaisuudessa kehittämään koulunuorisotyötä etenkin erityistä tukea saavien nuorten parissa.

Tutkielma tehdään kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää käyttäen. Aineistonkeruumenetelmänä on teemahaastattelu. Opinnäytetyön aineiston analysoin käyttäen sisällönanalyysiä ja metodina on teemoittelu. Opinnäytetyö on aloitettu syksyllä 2023, aineistonkeruuprosessi aloitettu keväällä 2024 ja lopetettu 2025 alussa. Opinnäytetyö valmistui keväällä 2025. Aineisto koostuu neljästä haastattelusta, jotka toteutetaan kahdelle koulunuorisotyöntekijälle,

koulupsykologille ja koulukuraattorille. Haastattelen koulukuraattoria ja -psykologia tutkielmaa varten, koska he tekevät yhteistyötä koulunuorisotyöntekijän kanssa ja voivat tuoda enemmän erityisen tuen näkökulmaa tutkimukseen. He osaavat myös kertoa koulunuorisotyöstä ulkopuolisen perspektiivistä.

2 KOLMIPORTAINEN TUKI

2.1 Kolmiportaisen tuen käsite

Kolmiportainen tuki on oppimisen ja koulunkäynnintuki, johon kuuluu kolme tasoa. Näitä ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Tässä kolmiportaisen tuen mallissa oppilas on kerrallaan vain yhden tuen tason piirissä. (ePerusteet 2014.)

Tukea tarvitsevalle oppilaalle annetaan ensin yleistä tukea. Tässä vaiheessa käytetään tavallisesti yksittäisiä pedagogisia ratkaisuja sekä ohjaus- ja tukitoimia. Tällä tuen portaalla pyritään auttamaan oppilasta mahdollisimman varhain. Yleisen tuen tarjoamisen voi aloittaa heti tarpeen vaatiessa, eikä siihen vaadita erillisiä tutkimuksia tai virallisia päätöksiä. (ePerusteet 2014.)

Oppilaalle annetaan tehostettua tukea silloin, kun yleinen tuki ei ole riittävä. Oppilas tarvitsee tällöin jatkuvaa apua oppimisessaan tai koulunkäynnissään tai oppimisen tueksi tarvitaan monia eri tukimuotoja samanaikaisesti. Jos oppilaalle annetaan tehostetun tuen päätös, siihen tarvitaan pedagoginen arvio. Tukea tulee järjestää oppilaalle henkilökohtaisen oppimissuunnitelman mukaisesti. (ePerusteet 2014.)

Oppilas siirtyy erityisen tuen piiriin, kun oppimisen ja kehityksen tavoitteet eivät muilla tuenportailla ole saavutettavissa. Tuen tarkoituksena on tarjota kattavaa ja suunnitelmallista apua, jotta oppilas pystyy suorittamaan oppivelvollisuutensa. Tuen avulla pyritään vahvistamaan oppilaan itsetuntoa sekä tukemaan hänen valmiuttaan kantaa vastuuta omasta opiskelustaan. (ePerusteet 2014.)

2.2 Erityisen tuen käsite

Oppilaan saama erityinen tuki sisältää erityisopetuksen sekä muun tuen, joka annetaan perustuslain mukaisesti (Perusopetuslaki 21.8.1998/628, 17. §). Tukimuotoja ovat esimerkiksi tukiopetus, osa-aikainen erityisopetus, avustajapalvelut, sekä erityiset apuvälineet. (ePerusteet 2014).

Opetuksen tulee olla oppilaan edun mukaista ja tuki tulee räätälöidä yksilöllisesti. Jotta oppilas voi saada erityistä tukea, opetuksen järjestäjä tekee siitä kirjallisen päätöksen perustuslain mukaisesti. Päätös erityisestä tuesta arvioidaan uudelleen vähintään toisen luokan päättyessä sekä ennen oppilaan siirtymistä seitsemännelle luokalle. (Perusopetuslaki, 17. §.)

Opetuksen järjestäjän tulee kuulla oppilasta sekä tämän huoltajaa tai muuta laillista edustajaa ennen erityisen tuen päätöksen tekemistä. Lisäksi on kerättävä selvitys oppilaan oppimisen etenemisestä. Opetuksen järjestäjän tulee myös tehdä arvio yhdessä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa tehostetun tuen vaikutuksista ja oppilaan kokonaistilanteesta. Näiden tietojen pohjalta laaditaan pedagoginen selvitys, jossa arvioidaan tuen tarve. Tarvittaessa tätä selvitystä voidaan täydentää psykologisella, lääketieteellisellä tai sosiaalialan asiantuntijan lausunnolla. (Perusopetuslaki, 17. §.)

Oppilaalle tulee laatia henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma eli HOJKS (ePerusteet 2014). Suunnitelman laatimisessa on mukana oppilas itse ja hänen huoltajansa tai muu oppilaan laillinen edustaja. Siinä tulee kuvata miten erityisen tuen päätöksessä määritelty opetus ja muu tarvittava tuki järjestetään. Suunnitelma tulee tarkistaa kerran lukuvuodessa, mutta tarvittaessa useammin. (Perusopetuslaki, 17. a §.)

Koulun opettajien tulee ohjata nuorta koulunkäynnissä. Tämän ohjauksen tarkoituksena on oppilaan itseluottamuksen vahvistaminen, itsearviointitaitojen ja opiskeluvalmiuksien kehittäminen sekä tukea hänen kykyään suunnitella omaa tulevaisuuttaan. Ohjauksen avulla tuetaan myös oppilasta tavoitteiden asettamisessa ja vastuun kantamisessa omasta opiskelustaan. (ePerusteet 2014.)

Erityisen tuen piirissä olevan oppilaan huoltajien tai muun laillisen edustajan kanssa tehdään yhteistyötä. Heille tiedotetaan oppilaan tuen toimivuudesta ja miten tukea toteutetaan käytännössä koulun arjessa. Koulun henkilöstön tulee olla yhteydessä kotiin, jos oppilaalla ilmenee oppimisvaikeuksia, koulunkäynnin haasteita tai jos hänen hyvinvointinsa herättää huolta. (ePerusteet 2014.)

2.3 Opiskeluhoolto

Oppilaalla on koulussaan oikeus myös opiskeluhooltoon. Tämä toteutetaan opetustoimen sekä hyvinvointialueen yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Tarvittaessa muut yhteistyötahot osallistuvat siihen. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 30.12.2013/1287, 3. §.)

Opiskeluhoollon tehtävänä on muun muassa edistää opiskelijan oppimista, terveyttä, osallisuutta sekä ehkäistä ongelmien syntymistä. Tärkeää on varhainen tuki sitä tarvitseville, jotta voidaan ennaltaehkäistä mahdollisesti syntyviä ongelmia. Koulutuksen järjestäjä päättää koulun opiskeluhoollon palveluista. Näitä ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki, 2. §, 3.§.)

3 KOULUNUORISOTYÖ

3.1 Koulunuorisotyö käsitteenä

Koulunuorisotyö on yksi monesta nuorisotyön muodoista. Koulunuorisotyössä nuorisotyöntekijä on kiinteä osa koulun arkea ja sen henkilökuntaa. Tarpeen vaatiessa hän tekee yhteistyötä koulun opiskeluhoollon ja opettajien kanssa, kuitenkin muistaen oman vaitiolovelvollisuutensa. Työtehtäviä hänellä on esimerkiksi yhteisöllisyyden vahvistaminen, kiusaamisen ehkäisy ja kouluviihtyvyyden kehittäminen. (Ahlberg ym. s.a., 3, 8.) Koulunuorisotyöntekijän tulee olla helposti saatavilla koulun nuorille. Hän on nuorille aikuinen, joka auttaa ja vahvistaa kouluhyvinvointia. (Lipsanen & Pulkamo 2023, 95.)

Koulunuorisotyön rooli keskittyy paljon juuri nuorten kohtaamiseen sekä heidän hyvinvointinsa ja sosiaalisten suhteidensa tukemiseen monin eri tavoin. Kolehmainen ja Lahtisen (2023, 41) mukaan nuorisotyön ydintavoitteita ovat

nuorilähtöisyys, nuorisolain mukaiset tavoitteet, nuorisotyön arvopohja ja sen ammattieettiset periaatteet.

3.2 Koulunuorisotyön menetelmät

Koulu ja nuorisotyöntekijä tekevät yhdessä koulunuorisotyöstä koululle sopivan. Se muovautuu koulun omien tarpeiden mukaisesti sekä siihen vaikuttavat myös nuorisotyöntekijän omat vahvuudet. Keskeisimpiä työmenetelmiä voi käyttää sellaisinaan tai niitä voi muokata koululle paremmin sopiviksi, mutta kaikkia ei ole tarkoitus toteuttaa. (Ahlberg ym. s.a., 4.)

Nuorisotyön työmuodot tuovat mahdollisuuksia edistää nuoren kiinnittymistä yhteiskuntaan. Tätä tehdään tukemalla koulun tehtävää muun muassa demokratiakasvatuksen ja oppilaskuntatoiminnan keinoin. Koulussa nuorisotyöntekijä käyttää erilaisia työmuotoja, jotka kehittävät nuorten omaa kasvua ja auttavat nuoren identiteetin löytämisessä. Nuorisotyöntekijän tehtävänä on kohdata nuori turvallisena aikuisena, joka on aidosti kiinnostunut hänen elämästään. Koulunuorisotyöntekijä ottaa huomioon koulumaailmassa esiintyvät vaikeudet, joita eri työmuodoillaan yrittää ehkäistä. Näitä vaikeuksia voi koulussa olla muun muassa syrjäytyneet tai näkymättömäksi jääneet nuoret. Koulunuorisotyöntekijä työmuodoillaan lisää kouluyhteisöjen hyvinvointia. (Penttinen 2023, 8, 9.)

Ahlbergin ym. (s.a., 4) mukaan koulunuorisotyöntekijän työmenetelmiin kuuluu muun muassa KiVa-Koulu ja VERSO eli vertaissovittelu. Koulunuorisotyöntekijä voi olla mukana toimimassa kiusaamisen ja riitatilanteiden ehkäisyssä sekä auttaa niiden sovitteluissa. Hän voi järjestää KiVa-Koulun oppitunteja tai muuten osallistua KiVa-Koulu hankkeeseen. (Ahlberg ym. s.a., 4.)

Koulunuorisotyöntekijä voi tehdä yhteistyötä luottamusoppilaiden ja tukioppilaiden kanssa. He voivat yhdessä vaikuttaa koulun ilmapiiriin tai toteuttaa mielekästä toimintaa oppilaille ja järjestää esimerkiksi teemapäiviä. (Ahlberg ym. s.a., 5, 6.) Koulunuorisotyöntekijä voi tarpeen mukaan järjestää koululla myös pienryhmätoimintaa sekä suunnitella ja toteuttaa ryhmäyttämistä esimerkiksi seitsemäsluokkalaisille (Ahlberg ym. s.a., 8, 9). Näitä voidaan toteuttaa myös yhdessä tukioppilaiden kanssa (Ahlberg ym. s.a., 6). Ohjattu ryhmätoiminta on

yksi eniten käytetyimmistä koulunuorisotyöntekijän menetelmistä (Kiilakoski ym. 2025, 127).

Koulunuorisotyöntekijän työmenetelmiin kuuluu myös välituntitoiminta (Kiilakoski ym. 2025, 127). Hän voi kehittää välitunneille nuoria innostavaa ja osallistavaa toimintaa joko itsenäisesti tai yhteistyössä muiden tahojen kanssa. On myös tärkeää, että koulunuorisotyöntekijä on läsnä välitunneilla ja viettää aikaa nuorten parissa keskustellen. Näin hänellä on myös mahdollisuus kohdata yksinäisiä tai syrjäytymisvaarassa olevia oppilaita sekä puuttua mahdollisiin kiusaamistilanteisiin. (Ahlberg ym. s.a., 7.)

Nuorisotalotyö voi kuulua myös koulunuorisotyöntekijän tehtäviin. Tällöin hän tapaa nuoria sekä koulussa että heidän vapaa-ajallaan. Tämä mahdollistaa päivittäisen yhteyden paikallisiin nuoriin ja auttaa luomaan syvemmän suhteen nuorten kanssa. Näin hän voi myös oppia lisää nuorten keskuudessa nousevista ilmiöistä. (Ahlberg ym. s.a., 8.)

Koulunuorisotyöntekijä voi itsenäisesti tai yhdessä muiden tahojen kanssa järjestää koulussa erilaisia kasvatustunteja. Näiden tuntien teemoina voi olla muun muassa päihteet, tasa-arvo tai seksuaalisuus. Tuntien aikana hän voi keskustella aiheista nuorten kanssa. Koulunuorisotyöntekijä voi osallistua myös opettajien järjestämille normaaleille oppitunneille, jolloin hän voi toimia esimerkiksi avustajana, mutta on tärkeää huomioida, että koulunuorisotyöntekijä ei ole koulunkäynninohjaaja. Oppitunneilla hän voi olla avuksi uusien nuorien sopeuttamisessa kouluympäristöön, auttaa nuoria käsittelemään vaikeita aiheita ja mahdollisesti oppitunnin salliessa keskustella heidän kanssaan. (Ahlberg ym. s.a., 8.)

Koulunuorisotyöntekijä voi tarvittaessa sopia myös yksittäisiä tapaamisia nuorien kanssa. Yksilökeskustelu voi auttaa koulunuorisotyöntekijää tukemaan nuorta. Keskustelujen aiheena voi olla mikä tahansa negatiivinen tai positiivinen asia, josta nuori haluaa puhua. Tarpeen vaatiessa koulunuorisotyöntekijä ohjaa nuoren eteenpäin tarvittaviin palveluihin. (Ahlberg ym. s.a., 9.)

Moniammatillinen yhteistyö nähdään myös yhtenä tärkeimmistä työmenetelmistä. Koulunuorisotyöntekijä tekee useasti yhteistyötä muiden ammattilaisten

kanssa. (Kiilakoski ym. 2025, 127.) Koulunuorisotyöntekijä voi olla mukana tapaamisissa, joihin osallistuu myös oppilashuollon henkilökuntaa, opettajia sekä huoltajia. Nuorisotyöntekijä tuo esiin nuorten kokemuksia ja huomioi sen moniammatillisessa yhteistyössä. (Korhonen & Tujula 2023, 108.)

3.3 Koulunuorisotyön tavoitteet

Koulunuorisotyöntekijän roolia pidetään luontevana osana koulun arkea, sillä nuorisotyön tavoitteena on tukea nuoren kasvua, aivan kuten koulun tehtävänä on tukea nuoren kasvua ja oppimista. Näin molemmat täydentävät toisiinsa nuoren hyvinvoinnin edistämiseksi. (Nieminen 2023, 21.) Koulunuorisotyöntekijä tuo kouluympäristöön nuorisolähtöisen työtteen. Hän tunnistaa nuorten moninaiset elämäntilanteet ja heille tärkeät sosiaaliset ympäristöt ymmärtäen nuorten erilaisia tarpeita, arvoja ja kulttuureita. (Nieminen 2023, 22.)

Koulunuorisotyöntekijä tekee ennaltaehkäisevää toimintaa, jonka tavoitteet ja tarkoitus lähtevät nuorten tarpeista ja heidän näkökulmistaan. Koulunuorisotyö tukee koulua sen tehtävissään opettaa ja kasvattaa nuoria. (Jalonen & Ovaska 2023, 135.)

Kiilakosken ym. (2025,126) mukaan koulunuorisotyöllä on monia tavoitteita. Tärkeimpiä tavoitteita on viisi. Yksi näistä on nuoren vertais- ja ryhmäsuhteiden vahvistaminen. Tavoite on linjassa nuorisotyön kanssa, jossa korostetaan ryhmätyötä. Nuorisotyöllä pyritään myös ehkäisemään koulukiusaamista ja väkivaltaa. Tavoitetta voidaan pitää myös vertaissuhteiden tukemisena. Tässä tavoitteessa puututaan negatiivisiin näkökohtiin. Kolmannessa tavoitteessa korostetaan nuoren ihmissuhteita, jonka mukaan ystävyysuhteet ja yhteenkuuluvuuden tunne ovat ratkaisevia tekijöitä päivittäisessä koulunkäynnissä. Koulunuorisotyöntekijä pyrkii koulussa edistämään nuorten oppimista, parantamaan koulumenestystä, sekä vähentämään koulupudokkuutta. (Kiilakoski ym. 2025, 126,127.)

3.4 Aiempi tutkimustieto

Koulunuorisotyötä yhdistettynä erityiseen tukeen ei tiedettävästi ole vielä tutkittu. Nuorten opiskelun tuen tarvetta on tutkittu paljon ja sitä seurataan jatku-

vasti. Erityisen tukea saavien oppilaiden määrä on kasvussa. Suomen virallisen tilaston (2023a) mukaan vuonna 2022 peruskoulussa erityistä tukea saavien oppilaiden määrä oli 55 542. Vuonna 2023 peruskouluissa erityistä tukea saavien oppilaiden määrä yhteensä oli 59 059 eli määrä oli noussut. Tämä on 10,5 % kaikista peruskoulun oppilaista (Suomen virallinen tilasto 2023b). Näistä 52,1 % oli saanut avustajapalveluita ja 41,0 % sai osa-aikaista erityisopetusta, mitkä olivat eniten käytettyjä tukimuotoja. (Suomen virallinen tilasto 2023a)

Valterin (2022) mukaan lasten ja nuorten tuen tarpeen ennustetaan seuraavien viiden vuoden kuluessa. Tutkimuksessa kyselyitä oli tehty varhaiskasvatuksen parissa työskenteleville, sairaanhoitopiirissä työskenteleville ja perusopetuksen parissa toimiville. Perusopetuksessa työskentelevistä vastaajista 72 % koki tuen tarpeen lisääntyvän alakouluissa ja 69 % arvioi saman kasvun tapahtuvan myös yläkoulujen osalta. Sairaanhoitopiireissä nousi myös esiin ajatus tuen tarpeen kasvamisesta entisestään erityisesti yläkouluissa. (Valteri 2022.)

Kouluterveyskyselyn (2023) mukaan Etelä-Savon hyvinvointialueen peruskoulujen 8.–9.-luokkailaisista 18 % kokee kouluinnostusta ja koulu-uupumusta 19 % oppilaista. Riittämättömyyden tunnetta opiskelijana koki 25 % nuorista. Etelä-Savon oppilaista 15 % koki, ettei ole tärkeä osa koulu- tai luokkayhteisöä. Nuorista 22 % oli erittäin tyytyväisiä elämäänsä ja 84 % oppilaista koki saaneensa apua koulun aikuisilta mielialaan liittyviin huoliin. 78 % oppilaista oli saanut apua koulun ulkopuolella olevista palveluista. Opiskeluhuollon palveluista 25 % ei ollut kokenut saavan apua, vaikka olisi sitä tarvinnut. Moni oppilas oli kuitenkin saanut apua koulun kuraattorilta, psykologilta, terveydenhoitajalta tai koululääkäriltä. (Kouluterveyskysely 2023.)

Opiskeluhuollon moniammatillista yhteistyötä jännitteiden näkökulmasta on muun muassa tutkittu. Tutkimuksen mukaan onnistunut opiskeluhuollon moniammatillinen yhteistyö tukee ja ohjaa nuoria, joka lisää yksilön ja yhteisön hyvinvointia (Jalonen ym. 2024, 318). Yhteisöllinen opiskeluhoolto nähdään keskeisenä osana koulun toimintaa. Yksi edellytys opiskeluhuollolle on toimiva tiedonkulku eri ammattilaisten välillä, jonka tehokkuudesta kuitenkin ollaan

huolissaan. Ongelmallisena pidetään sitä, että koulujen ja oppilaitosten henkilökunnalla ei ole oikeutta olla yhteydessä opiskeluhoollon ammattilaisiin ilman nuoren suostumusta. Neuvoja voi kuitenkin kysyä paljastamatta nuoren henkilöllisyyttä. (Jalonen ym. 2024, 312, 313.)

Tutkimuksessa otetaan huomioon myös lasten ja nuorten rooli opiskeluhoollissa. Tärkeänä on, että heidät nähdään moniammatillisessa yhteistyössä osallisina ja toimijoina eikä kohteina. Nuoret tulee ottaa prosessiin mukaan ja kertoa lopputuloksista. Näin myös lisätään lasten ja nuorten osallisuutta sekä vaikuttamismahdollisuuksia. (Jalonen ym. 2024, 314, 315.)

3.5 Koulunuorisotyö Mikkelissä

Mikkelissä on yhteensä viisitoista peruskoulua. Näistä viisi on yhtenäiskoulua ja yksi on yläkoulu. Loput ovat alakouluja. (Mikkeli s.a.b.) Mikkelin kouluissa työskentelee kolme kokopäiväistä koulunuorisotyöntekijää. Ensisijaisena kohderyhmänä toimii perusopetuksen 7.–9.-luokkalaiset. (Po1nt s.a.) Kaksi näistä on vakinaistettu lukuvuodesta 2024–2025 alkaen (Mikkeli s.a.a, 13). Mikkelin lukioon ja Esedun Mikkelin toimipisteeseen on palkattu vuonna 2024 uusi oppilasnuorisotyöntekijä, joka työskentelee hankkeen kautta. (Po1nt s.a.)

Koulunuorisotyö on yleistynyt vasta 2000-luvulla, vaikka koulu ja nuorisotyö ovat tehneet jo pitkään aiemmin yhteistyötä. Tämä kasvu tapahtui, kun havaittiin tarvetta aikuiselle, jolla on aikaa nuorille ja heidän kohtaamiseensa. (Ahlgberg ym. s.a., 2.) Koulunuorisotyössä on todennäköisesti suurta kuntakoh- taista vaihtelua, mutta sitä tehdään kuitenkin joissain muodoissa valtaosaa kunnissa. Koulu- ja oppilasnuorisotyötä ei ole tarkkaa valtakunnallista toteu- tustapaa, jonka takia vaihtelua on. (Kivijärvi ym. 2022, 50.)

Viime vuosina koulunuorisotyö on saanut avustuksia sen toimintaan ja kehittä- miseen. Opetus- ja kulttuuriministeriö on päättänyt rahoittaa vuosina 2024– 2027 Nuoska osaamiskeskusta, joka kehittää koulu- ja oppilaitosnuorisotyötä (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2024a). Myös Aluehallintovirastot ovat myöntä- neet hankeavustusta kouluissa ja oppilaitoksissa tapahtuvaan nuorisotyöhön (Aluehallintovirasto 2024.) Esimerkiksi Avi:n avustuksella 2024–2026 toteute- taan Oppilaitos 2.0 hanketta. (Po1nt s.a.) Koulunuorisotyöhön panostetaan

koko ajan enemmän ja enemmän, kun sen vaikuttavuudesta nuorten hyvinvointiin opitaan lisää. Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma VANUPO pyrkii vahvistamaan ja selkeyttämään nuorisotyötä kouluilla ja oppilaitoksilla, jotta työmuoto tunnustetaan paremmin (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2024b, 17).

Koulunuorisotyön vakiinnuttamisesta voi olla myös apua koulun tai oppilaitoksen resurssipulan. Opetus- ja nuorisotoimen yhteistyöllä voidaan vahvistaa koulun kasvattajayhteisöä. Näin opetushenkilöstölle jää enemmän aikaa opetus- ja arviointitehtäviin, mikä helpottaa heidän kouluarkeaan. (Hellström ym. 2023, 9.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

4.1 Tutkimuksen kohde ja kohdejoukko

Opinnäytetyön tutkimuksen kohteena on koulunuorisotyö Mikkelissä sijaitsevassa koulussa. Tutkimuksen tarkoituksena on tutkia, millaista tukea koulunuorisotyö tarjoaa oppilaille ja etenkin erityisen tuen piirissä oleville nuorille. Toivon tämän kehittävän koulunuorisotyötä ja etenkin niiden oppilaiden tuen saantia, jotka ovat jonkin kolmiportaisen tuen tason piirissä.

Kohdejoukkona on koulun koulunuorisotyöntekijä, koulun entinen koulunuorisotyöntekijä, sekä opiskeluhuollon henkilökunta. Näin saan laajan kuvan koulun nuorisotyöstä ja miten muu henkilökunta näkee sen toiminnan. Rajaan kuitenkin kohdejoukkoa siten, että opiskeluhuollon jäsenistä haastattelen koulukuraattoria ja koulupsykologia. Koska olen ollut koulussa aikaisemmin harjoittelussa, tiedän heidän olevan eniten tekemisissä koulunuorisotyöntekijän kanssa sekä niiden oppilaiden, jotka ovat erityisen tuen piirissä.

4.2 Tutkimuskysymykset

Yritän opinnäytetyössäni tuoda esiin laajan kuvan siitä millaisia tukitoimia koulunuorisotyöntekijä antaa etenkin erityistä tukea saaville oppilaille ja miten hän toimii kouluympäristössä juuri näiden nuorten kanssa. Opinnäytetyössäni pyrin vastaamaan seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Millaista tukea koulunuorisotyöntekijä tarjoaa erityistä tukea tarvitseville oppilaille?
2. Miten koulunuorisotyöntekijä tekee yhteistyötä opiskeluhoillon kanssa?
3. Miten koulunuorisotyöntekijä toimii koulun arjessa?

Tarkoitukseni on selvittää, miten koulunuorisotyöntekijä koulun arjessa pystyy antamaan tukea kaikille koulun oppilaille ja huomioida kaikki tukea tarvitsevat nuoret. Syvennyn kuitenkin niihin nuoriin, jotka ovat erityisen tuen tasolla. Kun keskitytään erityistä tukea saaviin nuoriin etsin vastauksia myös siihen, miten koulunuorisotyöntekijä työskentelee yhdessä opiskeluhoillon henkilökunnan kanssa. Opiskeluhoito voi olla tiiviisti tekemisissä oppilaiden kanssa ketkä ovat jonkun tuen piirissä. Koulussa toimitaan moniammatillisessa yhteistyössä muiden työntekijöiden kanssa ja tämä on yksi koulunuorisotyön tehtävistä.

4.3 Tutkimusote ja aineistonkeruumenetelmät

Tutkimusotteeni on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Laadullisen tutkimuksen tehtävänä on maailman käsitteellinen ymmärtäminen (Eskola & Suoranta 1998).

Valitsin opinnäytetyöni tutkimusotteeksi laadullisen tutkimuksen, koska voin saada tarpeeksi laajan kuvan koulunuorisotyöstä, sekä sen toimimisesta erityistä tukea saavien nuorten kanssa. Tarkoitukseni on kerätä tietoa tutkittavien ajatuksista ja heidän näkemyksistään. Kykenen myös näin esittämään tarvittavia lisäkysymyksiä keskustelun mukaan. Kanasen (2015, 130) mukaan laadullisessa aineistonkeruussa tutkittavat eivät vastaa saman kaavan mukaan valmiisiin kysymyksiin, kuten määrällisessä tutkimuksessa tehdään. Tutkimukseen vastaaja päättää itse millä tavalla haluaa kuhunkin kysymykseen vastata. (Kananen 2015, 130.)

Koulunuorisotyöntekijän roolia erityistä tukea vaativien oppilaiden tukemisessa ei tiedettävästi ole ennen tutkittu, joten tämä on todennäköisesti uusi aihealue. Tästäkin syystä laadullinen tutkimus sopii opinnäytetyöhöni. Kanasen (2015,

128) mukaan tutkimusotetta käytetään, kun ilmiö on uusi eikä tutkija tunne siihen vaikuttavia tekijöitä. Aineistoa kerätään niin kauan, että tutkimusongelma ratkeaa. (Kananen 2015, 128.)

Laadullista tutkimusta voidaan toteuttaa monella eri tavalla. Yleisimpiä aineistonkeruumenetelmiä ovat haastattelut, kyselyt, havainnointi ja erilaisiin dokumentteihin perustuva tieto. Näitä voidaan käyttää tarpeen mukaan yhdistäen tai yksittäin. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 71.) Tutkijan asema on keskeinen laadullisessa tutkimuksessa. Hänellä on varsin vapaat kädet suunnittelussa ja toteutuksessa sekä häneltä vaaditaan tietynlaista tutkimuksellista mielikuvitusta. (Eskola & Suoranta 1998.) Laadullisessa tutkimuksessa aineistonkeruu ja sen käsittely ovat kietoutuneita yhteen. Usein jo aineiston keruuvaiheessa tutkijan on hyvä analysoida aineistoa. Tämä alustava tulkinta voi ohjata aineistonkeruuta, joko antaa sille jatkoa, tai keskeyttää sen sekä se auttaa myös kohdejoukon rajauksessa. (Hakala 2018.)

Käytän tutkimuksessani teemahaastattelua, mikä sijoittuu strukturoidun ja strukturoimattoman haastattelun välille (Eskola ym. 2018). Teemahaastattelussa tutkija luo keskustelua kysymysten pohjalta niiden kanssa, joita ilmiö koskettaa (Kananen 2015, 128, 144). Teemahaastattelussa edetään valmiiksi mietittyjen keskeisten teemojen ja niiden liittyvien kysymysten mukaan. Tuomen ja Sarajärven mukaan (2009, 75) teemahaastatteluun etukäteen valitut teemat ovat viitekehyksessä mainittuun ilmiöön perustuvia eli opinnäytetyössäni ne perustuvat koulunuorisotyöhön.

Metodissa korostetaan haastateltavien tulkintoja, heidän antamiaan merkityksiä asioille, sekä miten nämä merkitykset syntyvät vuorovaikutuksessa. Teemahaastattelussa tutkija kykenee itse säätelemään mitä kysymyksiä käyttää, sekä missä järjestyksessä (Tuomi & Sarajärvi 2009, 75.) Haastattelutilanteessa itse ohjaan keskustelua oikeaan suuntaan, mutta en kontrolloi sitä liikaa.

Haastattelu vaatii kasvokkain käydyn vuorovaikutustilanteen, sekä se voidaan toteuttaa joko yksilö- tai ryhmähaastatteluna (Kananen 2015, 148). Käytän

opinnäytetyössäni yksilöhaastattelua. Näin saan kaikkien mielipiteet ja ajatukset huomioitua, sekä kaikille annetaan yhtäläiset oikeudet osallistua keskusteluun.

4.4 Aineistonkeruuprosessi

Teemahaastatteluja varten tulee luoda haastattelurunko, johon suunnitellaan etukäteen keskusteltavat aiheet (Kananen 2015, 154). Tämän rungon pohjalta aion toteuttaa aineistonkeruuprosessin. Haastatteluja varten luon etukäteen kysymyksiä, jotka mukautan aina haastateltavan mukaan. Näin pystyn luomaan haastateltavalle yksilöllisemmän kokemuksen prosessista, sekä saan tarkempia vastauksia kysymyksiin. Prosessin jälkeen litteroin tekemäni haastattelut. Näistä saamista tuloksista teen keväällä 2025 johtopäätökset ja pohdinnan.

Tallennan haastattelutilanteet nauhalle. Toinen vaihtoehto tallentamiseen on muistiinpanojen tekeminen, mutta en halua huomioni keskittyvän kirjoittamiseen. Näin tilanteesta voi Kananen (2015, 156) mukaan tulla epäaito. Haastateltava voi myös epähuomiossaan ohjata tilannetta niihin asioihin, joita kirjaa ylös. (Kananen 2015, 156).

Autenttinen tallentaminen tuo monia etuja haastatteluun. Tallentaminen mahdollistaa koko haastattelun taltioimisen. Tätä käyttämällä on myös helppo palata takaisin aineiston käsittelyyn ja sen syvälliseen tarkasteluun. Hyvin haastateltu ja kerätty aineisto mahdollistaa myös uusien tutkimusten tekemisen samasta aineistosta. (Kananen 2015, 156). Kuitenkin opinnäytetyötäni varten kerätyn aineiston poistan, kun olen sen käsitellyt.

4.5 Aineisto ja analyysi

Analyysin tarkoituksena on luoda sanallinen ja selkeä kuvaus aineistosta (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108). Tutkimukseni analysointimenetelmäksi valitsin sisällönanalyysin, joka on perusanalyysimenetelmä. Tällä metodilla voidaan analysoida aineistoa systemaattisesti ja objektiivisesti, sekä se sopii strukturoimattoman tutkimuksen analyysiin. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 93, 103.) Sisällönanalyysillä pyritään saamaan aineisto selkeään ja tiiviiseen muotoon kui-

tenkin kadottamatta sen informaatiota. Koska aineisto on hajanaista, analysoinnin tarkoituksena on tuottaa lisää informaatioarvoa. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108).

Tuomen ja Sarajärven (2009, 108–112) mukaan sisällönanalyysillä on kolme vaihetta. Ensimmäisenä vaiheena on aineiston redusointi eli pelkistäminen, jossa kaikki tutkimukselle epäolennainen karsitaan pois. Tämä voidaan tehdä joko informaatiota tiivistämällä tai sen pilkkomista osiin. Pelkistämisvaiheen jälkeen on aineiston klusterointi eli ryhmittely. Tässä vaiheessa aineistosta etsitään samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia kuvaavia käsitteitä, jotka ryhmitellään ja yhdistetään luokaksi. Luokitteluyksikkönä voi olla esimerkiksi tutkittavan ilmiön ominaisuus tai käsitys. Näin myös aineisto tiivistyy. Viimeinen vaihe on abstrahointi eli teoreettisten käsitteiden luominen, jossa erotetaan tutkimuksen kannalta olennainen tieto ja tämän perusteella muodostetaan teoreettisia käsitteitä. Klusteroinnin katsotaan olevan osa abstrahointia. Abstrahointiprosessia jatketaan niin kauan, kuin se on aineiston sisällön kannalta mahdollista. Näin saadaan vastaus tutkimustehtävään. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108–112.)

Aineiston analysoinnissa käytin teemoittelua. Aineistosta paikannetaan olennaiset aiheet. Teemoittelu on yksi sisällönanalyysin muoto. (Juhila 2021.) Aloitin käymällä ensin koulunuorisotyöntekijöiden aineistoa läpi ja sen jälkeen oppilashuollon aineistoa. Löysin aineistosta samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia sekä huomasin tiettyjen teemojen toistuvan. Kirjoitin olennaiset teemat ylös ja aloin siirtää vastauksia kunkin teeman alle. Aineistoa tuli lukea useaan otteeseen ja pohtia tarkasti, jotta sieltä sai poimittua olennaiset asiat, eikä jätännyt pois mitään tärkeää. Samalla kuitenkin rajaten, jotta epäolennaiset asiat jäivät karsittua pois.

Pidin haastateltavat anonymiminä aineiston tulkinnessa ja tuloksissa käytän nimikkeitä koulunuorisotyöntekijä 1, koulunuorisotyöntekijä 2, psykologi ja kuuraattori.

5 TULOKSET

5.1 Koulunuorisotyöntekijän ja opiskeluhuollon yhteistyö

Koulunuorisotyöntekijä on osa koulun henkilökuntaa, jotka kaikki tekevät jollakin tavalla yhteistyötä keskenään. Vaikka koulunuorisotyöntekijä tekee tiivistä yhteistyötä koulun kanssa, he tekevät työstään oman näköisensä. Kaikki vastanneet kertoivat yhteistyön olevan todella tärkeää työn kannalta ja nuoren sekä työntekijän oikeusturvan takaamiseksi. Koulunuorisotyöntekijällä ei ole kirjaamisvelvoitetta, kun taas opiskeluhuollolla on, mikä vaikuttaa myös työn luonteeseen sekä oikeusturvaan.

Haastateltavat kertoivat opiskeluhuollolla olevan sovittuja tapaamisia koulunuorisotyöntekijöiden kanssa kuukausittain, missä keskustellaan muun muassa koulussa tapahtuvista ilmiöistä tai nuorista. Kuitenkin, kun nuorista puhutaan, tulee muistaa vaitiolovelvollisuus eli nuoren lupa tähän tulee aina varmistaa. Psykologi kertoi yhteistyön painottuvankin tiedonvaihtoon.

Me kuitenkin täällä opiskeluhuollossa tavataan niinku aina yksittäisiä oppilaita, niin sitten mä koen itse, että koulun nuorisotyöntekijä näkee tavallaan sen koko koulun nuorison kuvan ja sen että mitä siellä on ajankohtaista mitä on pinnalla. -Psykologi

Koulussa oppilaita saatetaan ohjata myös opiskeluhuollosta koulunuorisotyöntekijälle tai toisinpäin. Myös samoja nuoria saattaa käydä molemmilla samaan aikaan. Koulunuorisotyöntekijä 2 kertoi kuitenkin, ettei ole järkevää tehdä päällekkäistä työtä eli jos nuori on jo opiskeluhuollon asiakas, koulunuorisotyöntekijä ei selvitä nuoren kanssa samaa asiaa kuin mitä opiskeluhuollon henkilökunta. Koulunuorisotyöntekijä 2 painotti, että nuori keskustelee koulunuorisotyöntekijän kanssa eri asioista, kuin opiskeluhuolto. Koulunuorisotyöntekijä on myös helpommin lähestyttävä, kuin esimerkiksi kuraattori, sekä hänelle voi saada nopeammin ajan. Tällöin, jos koulunuorisotyöntekijä kokee asian olevan enemmän koulukuraattorin tai psykologin aluetta, hän voi ohjata nuoren eteenpäin heille.

5.2 Tuen antaminen

Tuen tarpeeseen vastaamisessa on tietyt säännöt sekä suunnitelmat ja ne määrittelee perusopetuslaki. Erityisen tuen tarpeen taustalla voi olla melkein mitä tahansa pulmia, jotka vaikuttavat oppilaan koulunkäyntiin. Kaikki haastateltavat kertoivatkin kokevan, että tuen tarpeeseen on vastattu oikealla tavalla, vaikka tuen tarve kasvaa koko ajan. Tuen tarpeet kuitenkin ohjautuvat koulu-
nuorisotyöntekijä 1 mukaan enemmän kuraattoreille ja erityisopettajille. Koulu-
nuorisotyöntekijät eivät tiedä, ketkä oppilaat saavat jotakin tukea ja ketkä eivät saa, ellei nuori ole asiaa itse kertonut.

Kouluissa voi olla haastavia tilanteita tai nuoret itsessään voivat tuoda haastavuutta työhön. Tärkeää kaikille haastateltaville näissä haastavissa tilanteissa on juuri yhteistyö ja avun pyytäminen. Mikään ei kuitenkaan ole mustavalkoista. Erityinen tuki ei kuitenkaan automaattisesti tarkoita haastavaa käytöstä. Kaikki nuoret ovat yksilöitä ja käyttäytyvät eri tavoin. Nuori, joka on yleisen tuen piirissä saattaa olla haastavampi käytöksinen, kuin nuori kenellä on erityisen tuen päätös. Koulunuorisotyöntekijä 1 kertoi, että tällaisissa tilanteissa pitää mennä vähän laajempiin ilmiöihin ja katsoa tilannetta laajemmasta näkökulmasta. Kuraattori myös kertoi, että tällöin voi tarvita monta ammattilaista, ettei kukaan yksin lähde ratkaisemaan tilannetta.

Nuoria saattaa olla vaikeaa motivoida, jos he kokevat, etteivät tarvitse tai halua apua, tai jos heidän on vaikeaa kertoa omasta tilanteestaan. Psykologin mukaan saattaa olla nuoria, jotka eivät halua mitään erityisiä järjestelyitä tai eivät ole huolissaan, kun taas toiset nuoret haluaisivat hyvinkin paljon kaikenlaisia tukitoimia.

5.3 Koulunuorisotyöntekijän rooli

Koulunuorisotyöntekijä tekee töitä koko koulun nuorten kanssa ja on siellä missä häntä tarvitaan. Hän saattaa saada työtehtäviä koulun muulta henkilökunnalta ja häneltä voidaan tulla pyytämään apua tai neuvoja nuorten tilanteisiin.

Koulunuorisotyöntekijä voi olla joissain tilanteissa mukana nuoren oppilaspalaverissa, jos nuori tai opettaja pyytää. Tämä tarvitsee kuitenkin aina nuoren luvan. Suunnitelmana voi olla, että nuori aloittaa yhteistyön koulunuorisotyöntekijän kanssa. Koulunuorisotyöntekijä saattaa valmiiksi olla tiiviissä yhteistyössä nuoren kanssa ja tällöin koulunuorisotyöntekijä voi tuoda omaa näkemystään tilanteeseen. Hän voi myös tuoda nuoren ääntä kuuluviin sekä olla pitämässä hänen puoliaan.

Nuoret saattavat tulla keskustelemaan koulunuorisotyöntekijälle omasta tuestaan, jos hän kokee tuen auttavan. Nuori voi myös avautua, jos hän kokee tarvitsevänsä enemmän tukitoimia ja tällöin koulunuorisotyöntekijä kannustaa oppilasta keskustelemaan asiasta opettajan kanssa. Koulunuorisotyöntekijä toimii aikuisena, jolle voi jakaa huolia ja iloja sekä mitä heidän päässään liikkuu. Nuorille voi olla haastavaa sanoittaa omia ajatuksiaan ja tunteitaan, joten koulunuorisotyöntekijä voi olla suureksi avuksi sanoittamassa nuoren elämää. Hän myös auttaa nuoria ohjaamalla heitä oikeaan paikkaan, jos nuori on epä tietoinen siitä, mitä hänen pitäisi tehdä tai jos hän kokee, ettei pysty itse vaikuttamaan omaan tilanteeseensa.

Koulunuorisotyöntekijä 1 kertoi kuitenkin vahvuudeksi sen, jos nuori on jakanut hänelle omista vaikeuksistaan ja tukipäätöksestä.

On toisaalta hyvä tiedostaa, että jos jollain nuorella on vaikka erilainen tilanne, kun jollain toisella nuorella niin sitten tietää vähän, että mitä vaatia ja mikä sitten on niinku ihan semmoista niinku että tää johtuu jostain asiasta x tää että minkä takia jotain juttua ei vaikka tee tai että siinä mielessä se on hyvä, että sitten osaa niinku ottaa sen semmoisena, että ei niinku reagoi siihen toimintaan silleen, että sitten siitä on haittaa sille nuorelle itselleen. -
Koulunuorisotyöntekijä 1

Koulunuorisotyöntekijä 2 kertoi tukitoimia koulunuorisotyöntekijältä olevan muun muassa kokeen valvominen, jos nuori tarvitsee oman tilan sille, opiskelu yhdessä nuoren kanssa, ja vain hengähtäminen koulunuorisotyöntekijän luona, jos nuorella on huono olo. Nuorella saattaa olla vaikeuksia tulla kouluun, jolloin on voitu sopia koulunuorisotyöntekijän kanssa, että hän menee nuorta vastaan ja saattaa hänet tunnille.

Koulunuorisotyöntekijä voi toimia nuoren tukena tilanteissa, joissa nuori ei itse uskalla tai halua toimia yksin. Kuraattori antoi esimerkkinä välituntitoiminnan. Jos nuori ei yksin halua sinne mennä, niin koulunuorisotyöntekijän on hyvä olla siellä. Kuraattorin mukaan hänen ei kannata ehdottaa menevänsä nuoren tueksi, koska silloin nuori ei todennäköisesti osallistu. Koulunuorisotyöntekijä toimii nuorelle kaverina, joka on aikuinen.

Kiireettömänä aikuisena koulunuorisotyöntekijällä saattaa hyvinkin olla saman päivän aikana jo aikaa nuorelle, jos hänellä on huono olla tai jotain on tapahtunut nuoren elämässä. Psykologin mukaan koulunuorisotyöntekijä saattaa olla ensimmäinen henkilö, jolle nuori avautuu ja siitä lähtee asioiden eteneminen ja siitä nuoren tilanne lähtee avautumaan.

5.4 Koulunuorisotyön merkitys

Koulunuorisotyöntekijä on koulussa juuri nuoria varten ja juuri nuoren kohtaaminen on työn tärkein asia. Kohtaaminen on se mikä tuo lisäarvoa nuoren elämään. Koulunuorisotyöntekijöitä toivottiin lisää, jotta nuoria voisi kohdata enemmän ja heille voisi antaa enemmän aikaa, sekä useamman nuoren tarpeisiin voisi vastata. Kaikki kokivat koulunuorisotyöntekijän olevan tärkeä voimavara koululle.

Tällä työllä pystytään vaikuttamaan siihen että meillä nuoret tulevat kohdatuksi ja nuorten yksinäisyys ja huonovointisuus vähenee ja ihan semmoisella koen että nuorisotyöntekijä tekee just yhteisöllistä työtä noiden projektien ja tukioppilastoiminnan ja muun kautta niin mä koen että sellaisella yhteisöllisellä työotteella ja yhteisön hyvinvoinnilla pystytään vaikuttamaan siihen yksilöiden hyvinvointiin mikä sitten taas edistää sitä että asiat olisi ylipäätään paremmin että kyllä ihminen tarvitsee sitä semmoista yhteisöllistä, yhteisöllisyyttä ja sitä että on joku kehen nojautua ja jolta saa tukea. -Koulunuorisotyöntekijä 1

Jos yksikin nuori saa semmoisen olon niinku että hei että mulla olikin helpompi käydä siellä koulussa kun tota siellä oli se nuorisotyöntekijä kenen luokse pysty mennä niin tota sehän on vaan hyvä juttu. -Koulunuorisotyöntekijä 2

Joskus voidaan ajatella, että erityistä tukea saavien nuorten kohdalla ei nähdä sitä, että heillekin kuuluu koulunuorisotyö. Saatetaan unohtaa se, että erityistä tukea tarvitseva nuori on muutakin. Se, että taustalla on tuen tarpeet ei poista

häneistä sitä, että hän on nuori, joka myös hyötyy koulunuorisotyöstä ja käy läpi samoja nuoruuden asioita, kuin muutkin. Nuori kaipaa tukea omaan kasvuunsa ja ikään kuuluu tiettyjä pulmia, joihin koulunuorisotyöntekijä on oikea henkilö tarttumaan. Koulunuorisotyöntekijät kuitenkin antavat samalla tavalla tukea kaikille nuorille, olivat sitten tuen piirissä tai eivät, ja kaikki saavat ottaa häneen yhteyttä.

Voiko siinä käydä silleen, että se nuori nähdään semmoisena niinku e-etuliiteisena nuorena vaikka hänen hän on niinku vaikka se on vaan yksiosasta hänen niinku elämäänsä ja että sitten siinä on sitä muutakin tai että on paljon on paljon muutakin tai että se on vaan se pieni osa. -Koulunuorisotyöntekijä 1

Koulunuorisotyöntekijä 2 kertoi, että nuoria saatetaan myös leimata useasti, mikä vaikuttaa negatiivisesti nuoren elämään. Tällöin koulunuorisotyöntekijä pyrkii kääntämään negatiiviset asiat positiiviseksi. Esimerkiksi kannustamalla nuorta ja kehumalla häntä. Pyritään keskittymään hyvään. Negatiivisuus voi aiheuttaa nuorelle sen, ettei häntä jatkossakaan kiinnosta, eikä hän pyri muuttamaan käytöstään parempaan suuntaan. Nuorien fokus on juuri käydä koulua ja siihen tulee kannustaa.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tutkimuksessa on pyritty löytämään vastauksia kolmeen tutkimuskysymykseen haastattelujen kautta. Näitä kysymyksiä olivat: millaista tukea koulunuorisotyöntekijä tarjoaa erityistä tukea tarvitseville oppilaille, miten koulunuorisotyöntekijä tekee yhteistyötä opiskeluhoollon kanssa ja miten koulunuorisotyöntekijä toimii koulun arjessa.

Koulunuorisotyö kehittyy jatkuvasti ja siitä tulee koko ajan enemmän osa Suomen koulujen arkea. Jokainen koulunuorisotyöntekijä toteuttaa työtään yksilöllisesti ja päättää aina koulun henkilökunnan kanssa yhdessä millainen koulunuorisotyö parantaa koulun arkea ja mitä juuri siellä tarvitaan eniten. Tuloksissa ilmenee selvästi koulunuorisotyöntekijän olevan merkittävä osa koulun arkea ja tärkeä voimavara nuorille sekä henkilökunnalle. Koulunuorisotyöntekijöitä kaivattiin myös enemmän, jotta voitaisiin vastata useamman nuoren tarpeisiin.

Tutkimuksessa selvisi, että koulunuorisotyöntekijä voi olla pienillä teoilla mukana tukemassa erityistä tukea saavia nuoria. Nuorisotyöntekijä on koululla kaikkia nuoria varten ja häntä voi lähestyä matalalla kynnyksellä. Koulupäivän aikana voi sattua ja tapahtua asioita, johon nuori tarvitsee turvallisen aikuisen tukea. Tällöin koulunuorisotyöntekijä on suurena apuna tilanteeseen. Opiskeluhuollon tukea voi olla haastavaa saada nopeasti. Koulunuorisotyöntekijä saattaa olla ensimmäinen aikuinen, jolle nuori avautuu vaikeasta tilanteestaan. Tällöin hän voi toimia henkilönä, joka laittaa nuoren asian eteenpäin ja auttaa tätä saamaan apua tilanteeseensa. Nuorisotyöntekijä voi ohjata nuorta hakeutumaan muihin tarvittaviin palveluihin sekä avustaa ja tukea häntä prosessin aikana.

Mielestäni voisi olla mahdollista että, nuori on ennen siirtymistään tehostetun tai erityisen tuen piiriin on koulunuorisotyöntekijän asiakas ja heille on voinut syntyä vahva side. Tässä tapauksessa nuorelle saattaisi olla haastavaa turvautua koulun muihin aikuisiin, kun hän helposti luottaa koulunuorisotyöntekijään ja irtautuminen voi olla hankalaa. On tärkeää, että koulunuorisotyöntekijä on nuoren tukena, mutta muistaa omat rajansa.

Haastateltavat painottivat sitä, ettei koulunuorisotyöntekijä tiedä ketkä oppilaista saavat erityistä tukea ja ketkä eivät, ellei nuori itse sitä kerro. Myöskään opiskeluhuollon henkilökunta ei tiedä ketkä nuorista käyvät koulunuorisotyöntekijän luona paitsi, jos nuori siitä mainitsee. Esille nousi kuitenkin se, mitä hyötyä tieto tuen päätöksestä voisi tuoda oppilaalle. Tässä tilanteessa koulunuorisotyöntekijä osaa tiedostaa mitä nuorelta vaatii tai mistä tietyt asiat nuoren toiminnassa voivat johtua. Tällöin koulunuorisotyöntekijä osaa myös itse välttää reagoimista nuorelle haitallisella tavalla. Tutkimuksessa selvisi koulunuorisotyöntekijän tuovan lisäapua erityistä tukea saaville nuorille, jos sellaista tarvitaan.

Tutkimuksessa nousi esiin ajatus, että välillä ei ehkä nähdä sitä, että myös erityistä tukea saaville nuorille kuuluu nuorisotyö. Joskus saatetaan unohtaa erityistä tukea tarvitsevan nuoren olevan muutakin ja hänkin hyötyy yhteisöllisestä toiminnasta. Nuori saatetaan myös leimata omien vaikeuksiensa takia, mikä johtaa muiden osalta negatiiviseen reaktioon, kun nuorta tulisi tällöin kannustaa ja löytää asioista positiivinen puoli. Koulunuorisotyöntekijä auttaa

nuorta omalta osaltaan koulunkäynnissä ja pyrkii tuottamaan nuorelle hyviä kokemuksia, jotta koulunkäynti helpottuisi.

Tutkimuksessa nousi esille työntekijöiden vaitiolovelvollisuus, joka koulunuorisotyöntekijällä ja opiskeluhuollolla on, eli he eivät ilman nuoren lupaa saa kertoa hänen asioistaan eteenpäin. Jos nuori kuitenkin kertoo huolestuttavista asioista, niin velvollisuutena on viedä nuoren asia eteenpäin, jotta nuori saa tarvitsemaansa apua. Opiskeluhuollolla on tietyt työtehtävät ja koulunuorisotyöntekijällä omansa. Koulunuorisotyön työkenttä tulee rajata paikkaan sopivaksi, jotta nuori saa oikean palvelun mitä tarvitseekin. Koulunuorisotyöntekijä ei lähde selvittämään asioita, jotka kuuluvat enemmän opiskeluhuollon revierille.

Nuoren käydessä keskustelemassa monelle aikuiselle, tulee miettiä mitä hyötyä nuori siitä saa. Hänelle voi riittää vain yksi aikuinen koululla kenen kanssa tekee yhteistyötä, mutta joku voi tarvita useamman. Kuitenkin kouluissa resurssit ovat rajalliset eikä ole kannattavaa, jos nuori käy samoja asioita läpi useamman aikuisen kanssa. Tulee osata rajata, milloin on nuoren edun mukaista useamman ammattilaisen tekevän yhteistyötä nuoren kanssa. Koulunuorisotyöntekijän pitää myös tiedostaa, mitkä asiat kuuluvat hänen hoidettaviksi ja mitkä voisi ohjata opiskeluhuollon suuntaan. Näin oikeusturva säilyy ja aikaa sekä muita resursseja riittää muille oppilaille.

Kukaan ei ole koulussa tekemässä yksin työtä, vaan siellä täytyy tehdä yhteistyötä muiden ammattilaisten kanssa. Hyvinvoivassa koulussa nuoret saavat tarvitsevansa tuen ja se vaatii moniammatillista yhteistyötä. Tätä haastateltavat korostivat tärkeäksi osaksi työntekoa. Koulunuorisotyöntekijä tapaa opiskeluhuollon henkilökuntaa säännöllisesti ja he keskustelevat koulun merkittävistä ilmiöistä. Oma työtä helpottaa myös se, että voi pyytää toisen apua tilanteisiin. Koulu on paikka, jossa nuoret viettävät paljon aikaa päivästä ja tästä syystä siellä tapahtuu merkittävästi ihmisen kasvua ja kehitystä. Mielestäni on tärkeää tuoda palveluita nuorille sinne missä heidät tavoittaa parhaiten. Koulunuorisotyöntekijä on koulussa helposti lähestyttävä aikuinen ja voi ohjata nuoren oikeanlaisen tuen ja palveluiden piiriin tarpeen mukaan.

Tiivistettynä tutkimuksen mukaan koulunuorisotyöntekijä on koululla jokaista oppilaita varten. Hänen tarkoituksensa on tukea ja kannustaa nuoria heidän opiskelussaan sekä arjessa. Tällä tavoin hän tukee omalla panoksellaan koulun opetuksellista tehtävää. Koulunuorisotyöntekijä on läsnä nuorten omassa ympäristössä ja kohtaa heidät heidän ehdoillaan. Työssään koulunuorisotyöntekijä osaltaan pyrkii ennaltaehkäisemään nuorten ongelmia jo varhaisessa vaiheessa. Tällä tuetaan korjaavaa työtä tulevaisuudessa. Hän pyrkii vahvistamaan nuorten yhteisöllisyyttä ja yhteisön hyvinvointia, mikä puolestaan heijastuu positiivisesti myös yksittäisten nuorten hyvinvointiin. Tällä tavoin myös nuorten yksinäisyys ja huonovointisuus vähenee.

Tutkimuksella pystyttiin vastaamaan kaikkiin kolmeen tutkimuskysymyksen. Jos oma aikataulu olisi sallinut, olisin voinut haastatella vielä erityisopettajaa. Hän olisi tuonut tutkimukseen omaa näkökulmaansa ja antanut mahdollisesti lisää aineistoa liittyen nuoriin, jotka saavat erityistä tukea.

Tutkimuksen luotettavuuden arviointi on myös osa tutkimusta. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta voidaan pohtia uskottavuuden, luotettavuuden ja eettisyyden avulla. Uskottavuudella viitataan siihen, miten tutkimuksen kohteena olevat henkilöt, sekä muut lukijat pitävät tutkimuksen tuloksia todenmukaisina ja luottavat siihen, että aineistonkeruu on toteutettu asianmukaisesti sekä analysoitu tarkasti ja huolellisesti. Luotettavuutta mitataan sillä, miten tutkija on vakuuttanut lukijakunnan ammattitaidostaan sekä siitä, miten hän on osannut valita oikeat lähestymistavat ja menetelmät tutkimukselleen. Eettisyydellä tarkoitetaan sitä, että tutkija on tutkimuksen aikana toiminut eettisten periaatteiden mukaisesti. Tutkimuksen tavoitteena tulee tuottaa kohteena oleville henkilöille myönteisiä vaikutuksia, eikä se saa aiheuttaa haittaa tai vahinkoa tutkitaville tai muille tutkimukseen osallisille tahoille. (Puusa & Juuti 2020.)

Tutkimuksessani haastateltavat olivat mukana vapaaehtoisesti ja tilanteet toteutettiin heidän ehdoillaan. Pidín haastateltavat anonyymeina ja viittasin heihin ainoastaan työnimikkeiden kautta. Poistin myös haastattelujen tallenteet ja niiden aineistot, kun en niitä enää tarvinnut. Olen opinnäytetyössäni huolellisesti valinnut sekä perustellut tutkimusmenetelmien käytön. Olen toiminut eettisten periaatteiden mukaisesti, muun muassa tutkimuslupien, -sopimusten, aineistonkeruun, sekä sen säilyttämisen kannalta.

Pohdin paljon aloittaessani tutkimusta, että ketä lähden haastattelemaan. Minulle oli kuitenkin heti selvää, että teen tutkimuksen henkilökunnalle ja otan koulunuorisotyöntekijän haastatteluun mukaan. Mietin myös, onko aineistoa riittävästi, mutta huomasin sitä olevan tarpeeksi, kun tutkimusongelma oli rauennut. Sain paljon aineistoa juuri koulunuorisotyöntekijöiltä, mutta kuitenkin opiskeluhuollon haastattelut toivat hyvän lisän aineistoon katsomalla koulunuorisotyötä ulkopuolelta. He toivat myös tarkemmin näkökulmaa yhteistyöstä koulunuorisotyöntekijän kanssa ja painottivat moniammatillisen yhteistyön tärkeyttä.

Tämä tutkimus keskittyi vain yhden koulun koulunuorisotyöhön, mutta tulevaisuudessa voisi tutkia eri kouluja tai tehdä koulujen vertailua. Haastattelut voisi toteuttaa pelkästään koulunuorisotyöntekijöille. Mielenkiintoista voisi olla toteuttaa tutkimus nuorille ja saada heidän näkökulmaansa asiaan. Vaihtoehtona voisi olla myös kuulla opettajia tai erityisopettajia. Myös koulunuorisotyötä voisi tutkia eri näkökulmista. Koulunuorisotyön voisi yhdistää joihinkin muihin pinnalla oleviin ilmiöihin. Myös koulunuorisotyöntekijän tekemää yhteistyötä koulun tai koulun ulkopuolisten tahojen kanssa voisi tutkia. Näiden kautta voisi lähteä eri tavalla kehittämään ja tutkimaan koulunuorisotyötä.

LÄHTEET

- Ahlberg, J., Appelgren, J., Häsä, S., Järvinen, E., Komulainen, T., Koponen, P., Kääpä, J., Laitinen, M., Penttilä, A., Rihu, M. & Tani, H. s.a. Koulunuorisotyön käsikirja. Vinkkejä ja työmenetelmiä nuorisotyöntekijälle. Aluehallintovirasto. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.nuortenkouvola.fi/wp-content/uploads/sites/4/2024/04/koulunuorisotyö_kasikirja_web.pdf [viitattu 17.5.2025].
- Aluehallintovirasto. 2022. Erityisen tuen tarve kouluissa kasvaa, erityisopettajien saatavuuteen etsittävä ratkaisuja lähitulevaisuudessa. WWW-dokumentti. Julkaistu 5.9.2022. Saatavissa: <https://avi.fi/tiedote/-/tiedote/69950072> [viitattu 22.4.2025].
- Aluehallintovirasto. 2024. Kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyöhön myönnettiin 5,5 miljoonaa euroa. Tiedote. WWW-dokumentti. 15.8.2024. Saatavissa: <https://avi.fi/tiedote/-/tiedote/70423483> [viitattu 8.5.2025].
- ePerusteet. 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/tekstikappale/430064> [viitattu 24.10.2023].
- Eskola, J., Lätti, J & Vastamäki, J. 2018. Teemahaastattelu: Lyhyt selviytymisopas. Teoksessa Raine, V (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1, Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. 5. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.223902?sid=3478823428> [viitattu 6.12.2023].
- Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.223596?sid=3478532125> [viitattu 6.12.2023].
- Hakala, J. 2018. Toimivan tutkimusmenetelmän löytäminen. Teoksessa Raine, V (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1, Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. 5. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.223902?sid=3478823428> [viitattu 6.12.2023].
- Hellström, V., Hännikäinen-Uutela, A.-L. & Kantonen, H. 2023. Ratkaiseeko nuorisotyö koulun resurssipulan? *REXI-lehti*, 9–11. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023050841923> [viitattu 27.10.2023].
- Honkonen, M. & Ovaska, S. 2023. Tiivis yhteistyö yhden ikäluokan kanssa nivelvaiheen tukena suuressa kouluyhteistyössä. Teoksessa Hännikäinen-Uutela A. & Penttinen P. (toim.) Koulunuorisotyö. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, 130–137. E-kirja. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-515-4> [viitattu 8.5.2025].
- Jalonen, H., Laasanen, M. & Salminen, J. 2024. Moniammatillinen yhteistyö opiskeluhuollossa – tasapainoilua jännitteiden välillä. *Sosiaaliläketieteellinen aikakauslehti*. 2024: 61: 306–322. PDF-dokumentti. Saatavissa:

https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/17415/Osuva_Jalonen_Salmi-nen_Salminen_2024.pdf?sequence=2&isAllowed=y [viitattu 8.5.2024].

Juhila, K. 2021. Teemoittelu. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/teemoittelu/> [viitattu 22.4.2025].

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas – Näin kirjoitan opinnäytetyön tao pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja, ISSN 1456-2332; 202

Kiillakoski, T., Kivijärvi, A. & Kauppinen, E. 2025. It's About Relations: Goals and Limitations of School-Based Youth Work in Finland. Nuorisotutkimusseura. Nordisk tidsskrift for pedagogikk og kritikk. Vol 11 Nr. 2 (2025). Artikkel. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://pedagogikkogkritikk.no/index.php/ntpk/article/view/6290/11140> [viitattu 8.5.2025].

Kivijärvi, A., Kauppinen, E., Kiillakoski, T. & Leskinen, J. 2022. Hidasta kasvua ja lisääntyviä vastuita. Kunnallinen nuorisotyö Suomessa 2021. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.nuorisokanuuna.fi/sites/default/files/materiaalipankki/2022-06/Hidasta%20kasvua%20lis%C3%A4ntyvi%C3%A4%20vastuita%20-%20Kunnallinen%20nuorisoty%C3%B6%20Suomessa%202021.pdf> [viitattu 8.5.2025].

Kolehmainen, M. & Lahtinen, P. 2023. Kouluissa toimivien nuorisotyöntekijöiden kollektiivinen ammatillisuus ja kehittävä työote. Teoksessa Hännikäinen-Uutela A. & Penttinen P. (toim.) Koulunuorisotyö. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, 34–51. E-kirja. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-515-4> [viitattu 27.10.2023].

Korhonen, H & Tujula, M. 2023. Nuorisotyö oppilaiden hyvinvointia lisäämässä – Tapausesimerkkejä koulunuorisotyön mahdollisuuksista peruskoulussa. Teoksessa Hännikäinen-Uutela A. & Penttinen P. (toim.) Koulunuorisotyö. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, 102–113. E-kirja. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-515-4> [viitattu 9.5.2025].

Kouluterveyskysely. 2023. Kouluterveyskyselyn aikasarjat perusopetus 8. ja 9. lk, lukio, aol, 2006–2023. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. WWW-dokumentti. Päivitetty 23.10.2023. Saatavissa: https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk2/nuoret/fact_ktk2_nuoret?row=measure-878988.878976.952562.952824.952728.952942.952519.952421.952866.952612.952686.952664.&row=952810L&column=alue-886778.886529.&column=vuosi-952479.&column=ka-987857.&column=taustatekija-888288&column=sp-888243&fo=1# [viitattu 27.10.2023].

Lipsanen, H. & Pulkamo, H. 2023. Kurkistus koulukuraattorin työn ja koulunuorisotyön rajapintaan. Teoksessa Hännikäinen-Uutela A. & Penttinen P. (toim.) Koulunuorisotyö. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, 85–100. E-kirja. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-515-4> [viitattu 29.3.2025].

Mikkeli. s.a.a. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma 2024–2026. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://mikkeli.fi/wp-content/uploads/2024/03/Liite-Kv-13.11.2023-Henkilosto-ja-koulutussuunnitelma-2024-2026.pdf>? [viitattu 29.4.2025].

Mikkeli. s.a.b. Perusopetus. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://mikkeli.fi/kasvatus-ja-koulutus/opetus-ja-koulutus-2/> [viitattu 22.5.2025].

Nieminen, J. 2023. Koulu- ja oppilastyö nuorisotyön professionaalisenä pyrkimyksenä. Teoksessa Hännikäinen-Uutela A. & Penttinen P. (toim.) Koulunuorisotyö. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, 16–33. E-kirja. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-515-4> [viitattu 29.3.2025].

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 30.12.2013/1287.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2024a. Osaamiskeskus Nuoskan tehtävät vuosien 2024–2027 aikana. PDF-dokumentti. 2.10.2024. Saatavissa: <https://okm.fi/documents/1410845/6211504/Osaamiskeskus+Nuoska.pdf/12dfd41c-be2f-fbbe-b156-1c6ea7abb351/Osaamiskeskus+Nuoska.pdf?t=1730735460064> [viitattu 8.5.2025].

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2024b. Vahvistetaan nuorten hyvinvointia monialaisin toimenpitein. Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma (VANUPO) 2024–2027. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2024:21. PDF-dokumentti. 30.4.2024. Saatavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165597/OKM_2024_21.pdf?sequence=4&isAllowed=y [viitattu 8.5.2025].

Penttinen, P. 2023. Esipuhe – Nuorisotyötä koulussa vai koulunuorisotyötä. Teoksessa Hännikäinen-Uutela A. & Penttinen P. (toim.) Koulunuorisotyö. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, 7–14. E-kirja. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-515-4> [viitattu 9.5.2025].

Perusopetuslaki 21.8.1998/628.

Po1nt. s.a. Koulu-/oppilaitosnuorisotyö. Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://po1nt.fi/mikkeli/koulunuorisotyö/> [viitattu 29.4.2025].

Puusa, A. & Juuti, P. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. E-kirja. Helsinki: Gaudeamus 2020. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.225650?sid=5016812189> [viitattu 8.5.2025].

Suomen virallinen tilasto. 2023a. 13nd -- Tehostettua tai erityistä tukea saaneiden peruskoulun oppilaiden saama osa-aikainen erityisopetus, tukiopetus, avustajapalvelut, tulkitsemispalvelut sekä erityiset apuvälineet, 2020–2023. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_erop/statfin_erop_pxt_13nd.px/table/tableViewLayout1/ [viitattu 17.5.2025].

Suomen virallinen tilasto. 2023b. 13n9 -- Tehostettua tai erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat, aikasarja, 1995–2023. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_erop/statfin_erop_pxt_13n9.px/table/tableViewLayout1/ [viitattu 22.5.2025].

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Valteri. 2022. Lasten ja nuorten oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvä tuen tarve kasvaa valtakunnallisesti. Artikkel. WWW-dokumentti. 18.5.2022. Saatavissa: <https://www.valteri.fi/lasten-ja-nuorten-oppimiseen-ja-koulunkayntiin-liittyva-tuen-tarve-kasvaa-valtakunnallisesti/> [viitattu 27.10.2023]

Haastattelurunko, koulunuorisotyöntekijä

1. Koulunuorisotyöntekijä
 - Kuka toimii esihenkilönä?
 - Kuka on rahoittajana työssä?
 - Millainen työnkuva sinulla on?
 - Mitä teet koululla?
 - Miten työnkuvaan vaikuttaa se, että olet koulun työntekijä?
 - Keiden muiden työntekijöiden kanssa keskusteleet työnkuvastasi?
2. Koulunuorisotyöntekijä ja oppilashuolto
 - Millaista yhteistyötä koulunuorisotyöntekijä tekee oppilashuollon sekä muun henkilökunnan kanssa?
 - o Kuinka usein?
 - o Millaisista asioista?
 - o Kuinka tärkeää se on?
 - Onko asiakasryhmä sama?
 - o Ohjataanko oppilaita kuinka paljon oppilashuoltoon tai nuorisotyöntekijälle?
3. Erityisen tuen tarjoaminen koulussa
 - Miten tuen tarpeeseen on pystytty vastaamaan?
 - Millaisia erityisen tuen tarpeita koulussa on?
 - Kuinka helposti nuorelle annetaan erityistä tukea?
 - Kuinka haastavia oppilaita on kyseessä?
 - Miten oppilaat ilmaisevat tuen tarpeensa? Miten oppilaat oireilevat?
 - Kuinka hyvin koulun resurssit riittävät oikean tuen antamiseen?
 - o Saavatko nuoret mielestäsi oikeaa tukea?
4. Koulunuorisotyöntekijän rooli erityistä tukea tarvitsevien nuorten tukemisessa
 - Miten tuet erityistä tukea saavia nuoria?
 - Paljon sinulla on erityistä tukea saavia asiakkaita?
 - Millaista tukea annat erityistä tukea saaville oppilaille?
 - Miten erityistä tukea saavat oppilaat hakeutuvat koulunuorisotyöntekijän piiriin?
 - Kuinka haastavia tilanteita erityistä tukea saavat oppilaat ovat tuottaneet?
 - Onko ollut tilanteita, joihin et ole pystynyt vastaamaan?
 - o Millaisia?
 - o Miten tätä pystyisi kehittämään?
 - Kuinka paljon ohjaat oppilaita muun tuen piiriin?
 - o Mihin heitä ohjataan?
 - o Millä tavoin?
 - Millaisia ajatuksia sinulla on erityistä tukea saavista oppilaista?
 - Kuinka merkitykselliseksi koet työsi?
 - Mitkä ovat koulunuorisotyön suurimmat kehityshaasteet erityistä tukea saaviin oppilaisiin liittyen?

- Mitä lisäarvoa koulunuorisotyöntekijä voi tuoda erityistä tukea saavan nuoren kohtaamiseen?
- Mitä haluisit tuoda aiheesta esille mitä ei ole tässä kysytty?

Haastattelurunko, Opiskeluhoolto

1. Koulunuorisotyöntekijä ja oppilashuolto

- Millaista yhteistyötä teet koulunuorisotyöntekijän kanssa? tekee oppilashuollon sekä muun henkilökunnan kanssa?
 - o Kuinka usein?
 - o Millaisista asioista?
 - o Kuinka tärkeää se on?
- Onko asiakasryhmä sama? Käyttävätkö samat oppilaat samoja palveluita samaan aikaan?
 - o Ohjataanko oppilaita kuinka paljon oppilashuoltoon tai nuorisotyöntekijälle?

esko

2. Erityisen tuen tarjoaminen koulussa

- Miten tuen tarpeeseen on pystytty vastaamaan?
- Millaisia erityisen tuen tarpeita koulussa on?
- Kuinka helposti nuorelle annetaan erityistä tukea?
- Kuinka haastavia oppilaita on kyseessä?
- Miten oppilaat ilmaisevat tuen tarpeensa? Miten oppilaat oireilevat?
- Kuinka hyvin koulun resurssit riittävät oikean tuen antamiseen?
 - o Saavatko nuoret mielestäsi oikeaa tukea?

3. Koulunuorisotyöntekijän rooli erityistä tukea tarvitsevien nuorten tukemisessa

- Miten koulunuorisotyöntekijä tukee erityistä tukea saavia nuoria?
- (Paljon nuorisotyöntekijällä on erityistä tukea saavia oppilaita?)
- Millaista tukea koulunuorisotyöntekijä antaa erityistä tukea saaville oppilaille?
- Miten erityistä tukea saavat oppilaat hakeutuvat koulunuorisotyöntekijän piiriin?
 - o Osaavatko he hakeutua itse?
- Kuinka haastavia tilanteita erityistä tukea saavat oppilaat ovat tuottaneet koulunuorisotyöntekijälle?
- Onko ollut tilanteita, joihin nuorisotyöntekijä ei ole pystynyt vastaamaan?
 - o Millaisia?
 - o Miten tätä pystyisi kehittämään?
- Kuinka paljon koulunuorisotyöntekijä ohjaa oppilaita muun tuen piiriin?
 - o Mihin heitä ohjataan?
 - o Millä tavoin?
- Millaisia ajatuksia teillä on koulunuorisotyöntekijän roolista erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden parissa?
 - o Kuinka merkityksellinen koulunuorisotyöntekijä ylipäänsä on?
- Mitkä ovat koulunuorisotyön suurimmat kehityshaasteet?

- Mitä lisäarvoa koulunuorisotyöntekijä voi tuoda erityistä tukea saavan nuoren kohtaamiseen?
- Mitä haluisit tuoda aiheesta esille mitä ei ole tässä kysytty?